

ningsforbedring afhængig deraf. Forskellen mellem de faste daglønnede Arbejdere og de midlertidige daglønnede Arbejdere er i Virkeligheden meget flydende. Dette gælder selvfølgelig ikke saa meget, naar man har med et Arbejde at gøre, der varer hele Aaret rundt, altsaa varer alle Aarets Arbejdsdage igennem; saa fremtræder Forskellen vel nok saaledes, at den i Reglen ikke vil volde nogen som helst Vanskelighed. Men gaar man over til det Arbejde, der kun foretages paa bestemte Tider af Aaret, saaledes at der er Dele af Aaret, hvor der slet ikke arbejdes, saa ville Arbejdsforholdene i Reglen være saaledes, at det vil være vanskeligt at skelne mellem de faste daglønnede Arbejdere og de midlertidige daglønnede Arbejdere. Dette er imidlertid Mangler ved Forslaget, som jo kunne afhjælpes.

Jeg ser imidlertid ikke rettere, end at der er en Fejl ved Forslaget, som er af gennemgribende Betydning, og som ikke kan afhjælpes. Forholdet er jo det, at mellem Staten og de daglønnede Arbejdere er Bestemmelsen af selve Daglønnen Genstand for Overenskomst ved et frit Kontraktforhold. Dette ligger allerede deri, at den paagældende Arbejder kan afskediges til enhver Tid, i Reglen uden noget som helst Varsel. Deraf følger jo, at Lønnen kan forandres til enhver Tid, og at Overenskomsten ophører, saa snart en af Parterne frasiger sig den. Medens dette nu er Forholdet, at det altsaa er et frit Kontraktforhold, der afgør, hvilken Løn den daglønnede Arbejder skal oppebære, saa ville de Herrer Forslagsstillere her have den Regel indført over for disse Arbejdere, at de skulle have et Lønningstillæg og vel at mærke et Lønningstillæg, til hvilket de have en lovhjemlet Adgang. Medens altsaa den Del af Lønningen, hvortil Tillæget knyttes, er af en saadan Beskaffenhed, at vedkommende Arbejder ikke har nogen Ret til at kræve denne Løn for den Dag i Morgen, saa giver derimod Lovforslaget her dem en Ret til at kræve 35 Øre ud over denne ubestemte Dagløn. Dette er en Fejl ved Lovforslagets Bygning, som gør, at jeg tror ikke, man kan komme til overhovedet at lovgive paa dette Omraade paa den Maade, som sket er her. Det er jo dog ikke Meningen gennem dette Lønningstillæg paa 35 Øre om Dagen at slaa fast, at den Arbejder, A., B., C. osv., som nu i Løbet af den sidste Tid — „hidtil“, som det hedder i Lovforslaget — har oppebaaret en Dagløn af 2 Kr., han skal i Fremtiden have en Ret til at beholde disse

2 Kr. plus de 35 Øre, som Lovforslaget giver ham. Det er jo dog ikke Meningen. De 2 Kroner maa jo kunne forandres til enhver Tid, ligesom de have kunnet det hidtil. Men i Virkeligheden kommer jo derved dette Lønningstillæg til ganske at svæve i Luften. Jeg tror som sagt ikke, at man kan gaa den Vej, som her er anvist. Og det viser sig jo ogsaa, at naar man skal til nærmere at gennemføre Tanken, saa støder man stadig paa Vanskeligheder. Den første, man møder, er jo den, naar en Del af Lønningen bestaar i Emolumenter, fri Bolig, Jord osv. Derom siger Lovforslaget, at „ved Udregning af en Arbejders Dagløn medtages ogsaa de ham tillagte Emolumenter, saasom fri Bolig, Brug af Jord, Naturalydelse og lignende. Værdien af slige Emolumenter ansættes efter Forholdene paa det paagældende Sted.“ Maa jeg spørge, hvem skal ansætte disse Værdier? Det bliver vel Administrationen, der skal gøre det. Men saa ville de Herrer se, at saa er her ogsaa et vanskeligt Forhold, thi lægges dette i Administrationens Haand, bliver i mange Tilfælde, i alt Fald, Adgangen til at fordre de 35 Øre mere om Dagen afhængig af et rent Skøn, og et Skøn, som, hvis man overhovedet kunde gaa den Vej, slet ikke kunde blive Genstand for Tvivlsmaal. Hvis man vilde skaffe Arbejderen nogen Sikkerhed, kunde man kun gøre det derigennem, at man gav ham Rekurs til Domstolene, for at Domstolene kunde afgøre, hvad der efter Stedets Forhold er en passende Værdsættelse af disse Emolumenter. Dette vilde være det korrekte. Men lige saa sikkert er det, at naar man korrekt maa komme til en saadan Ordning som den, jeg nævner her, at Arbejderen skulde gaa til Domstolene for dette Spørgsmaal, ligger deri, at der er en Fejl ved hele Lovforslagets Bygning. Det Tillæg, som saaledes gives, gives uafhængigt af Arbejdets Beskaffenhed, vedkommendes Stilling i de forskellige Arbejdsklasser og uden Hensyn til Arbejdstidens Længde paa de forskellige Dage af Aaret. Her erklærede den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, at der ganske vist var en Vanskelighed, men det var en

Rettelse:

Sp. 1695, I, 4 f. n.: „stemmer dem ud“, læs: „stemmer dem ned“.